

การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสา
ด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด
ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา
(ฉบับปรับแก้ไข)

ดร.พิศมัย ทองเที่ยง

เว็บไซต์คลังข้อมูลดิจิทัลด้านคุณธรรมความดี และแอปพลิเคชัน Moral Touch
รูปภาพ <https://www.flaticon.com/> สนับสนุนโดยหน่วยงาน-ภาคี-เครือข่าย

การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาด้านลคอุปสงค์ยาเสพติด ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช (ฉบับปรับแก้ไข)

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

ชื่อหนังสือ

: การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา (ฉบับปรับปรุงแก้ไข)

ปีที่เผยแพร่

: พ.ศ. 2566 ฉบับปรับปรุงแก้ไข (e-book)

ISBN (e-book)

: 978-616-603-411-0

จัดทำโดย/ผู้เขียน

: ดร.พิศมัย ทองเที่ยง

ที่ปรึกษา

: รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร)

: ว่าที่ ร้อยตรีสุคิด ลั่นซ้าย อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.

การเผยแพร่

: เว็บไซต์คลังข้อมูลดิจิทัลด้านคุณธรรมความดี <https://dl.moralcenter.or.th> และแอปพลิเคชัน (Application) Moral Touch ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ/National Library of Thailand Cataloging in Publication data

พิศมัย ทองเที่ยง.

การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา (ฉบับปรับปรุงแก้ไข).-- พิมพ์ครั้งที่ 2.-- กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.], 2566.
32 หน้า.

1. การควบคุมยาเสพติด. I. ชื่อเรื่อง.

362.29

ISBN 978-616-603-411-0

คำนิยาม

ท่ามกลางบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้กลายเป็นมูลเหตุนำไปสู่พลวัตรของปัญหายาเสพติดตามมา รวมทั้งเกิดแนวความคิดที่หลากหลายสำหรับนำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้บรรลุผลสำเร็จ ดร.พิศมัย ทองเที่ยง นำหลักพุทธธรรมและศาสตร์พระราชที่เปรียบเสมือนทฤษฎีรากฐานที่สำคัญของการแก้ไขปัญหทั้งปวงมาเป็นกรอบแนวคิด และใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT เพื่อหากลยุทธ์เชิงรุก เชิงรับ เชิงป้องกัน และเชิงแก้ไขที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด

เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการเล่มนี้แสดงเจตนารมณ์ชี้ชวนให้เกิดจิตอาสาในกลุ่มนักวิจัยรุ่นใหม่และภาคีเครือข่ายองค์กรวิชาการใหม่ๆ เพื่อสืบสานการลดอุปสงค์ยาเสพติดด้วยแก่นธรรมของพุทธศาสนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเหล่านั้น และหนทางที่จะยังหยุดปัญหาให้ได้ในที่สุด ภายใต้ศาสตร์พระราชเกี่ยวกับการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา โดยวัตถุประสงค์หลักเพื่อรักษาความเข้มแข็งและความยั่งยืนของภูมิคุ้มกันยาเสพติดทั้งในกลุ่มบุคคล เป้าหมาย ประเทยาเสพติดที่เป็นปัญหา และพื้นที่เป้าหมายสำคัญ และเพื่อต่อยอดนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างครอบคลุม เหมาะสม และทันต่อการใช้ประโยชน์ทั้งในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติการ และแวดวงวิชาการ

ว่าที่ ร้อยตรีสุจิต ลั่นซ้าย

อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด

พ.ศ. 2566

คำนำ

ปัญหาหาเสพติดส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ โดยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดที่ผ่านมาจำเป็นต้องมีข้อมูลงานวิชาการ งานวิจัย ประกอบการพัฒนา นโยบาย ยุทธศาสตร์ เพื่อตอบโจทย์การทำงานในพื้นที่ ผู้เขียน จึงได้วิเคราะห์ SWOT/TOWS Matrix หลอมรวมกรอบคิดหลักพุทธธรรมพหุศาสตร์พระราชา ตกผลึกเป็น “4 กลยุทธ์วิจัยอาสาปลอดภัยหาเสพติด” โดย**เพิ่มเติมประเด็นการวิเคราะห์จุดอ่อนให้ครอบคลุมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น** เพื่อเสริมเติมเต็มสนับสนุนกรอบการวิจัยการดำเนินงานลดอุปสงค์ยาหาเสพติดแก้ปัญหายาหารากเหง้าทั้งระบบ มาแลกเปลี่ยนแบ่งปันเรียนรู้นำความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน เรียบเรียงเขียนเป็นความรู้ที่ชัดเจน มุ่งสู่การทดลองปรับประยุกต์ใช้ต่อยอดสร้างนวัตกรรมฐานราก โดยมี 3 เทคนิคในการพัฒนากลยุทธ์ที่ดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่ากลยุทธ์วิจัยจิตสาธารณะนี้ จะมีการนำไปขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์ มุ่งให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีพร้อม พัฒนาประเทศมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออินทร์ คุณแม่ทองสุข ทองเที่ยง ท่านอาจารย์ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร) ท่านพระมหากิติเรศ กิตติธัญญาโณ ขอบพระคุณ ท่านผู้บริหารหน่วยงาน ท่านว่าที่ ร้อยตรีสุคิด ลั่นซ้าย อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไข ปัญหาหาเสพติด และขอบคุณพี่สาว นางทวีทรัพย์ ทองเที่ยง พี่ชาย ร้อยเอกกองอาจ ทองเที่ยง หัวหน้างาน พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทั้งที่เรียนและทำงาน ช่วยเสริมเติมเต็ม ความคิดพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ สู่การทดลองใช้ต่อยอดสร้างเป็นนวัตกรรมฐานราก หนุนเสริมการดำเนินงานลดอุปสงค์ยาหาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยั่งยืนต่อไป

ดร. พิศมัย ทองเที่ยง, พ.ศ. 2566

สารบัญ

หน้า

การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรมกับ
ศาสตร์พระราชา (ฉบับปรับแก้ไข)

คำนิยาม	ค
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ
1. เกริ่นนำ	1
2. กรอบแนวคิด	2
3. ขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์วิจัย	
3.1 การศึกษาวิเคราะห์ SWOT เข้าใจงานวิจัยอาสาด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด	6
3.2 การกำหนดวิสัยทัศน์วิจัยอาสาเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	8
3.3 การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด	9
❖ กลยุทธ์วิจัยอาสาลดอุปสงค์ยาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรมกับ ศาสตร์พระราชา <<4 กลยุทธ์วิจัยอาสาปลอดภัยยาเสพติด>>	11
4. การขับเคลื่อนกลยุทธ์วิจัย	15
5. เทคนิคการพัฒนากลยุทธ์ที่ดี	16
6. บทส่งท้าย	17
เอกสารอ้างอิง	18

บทสรุปผู้บริหาร

การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาคำนวณอุปสงค์ยาเสพติด ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา (ฉบับปรับปรุงแก้ไข)

จัดทำโดย ดร.พิศมัย ทองเที่ยง, 2566

1. สรุป

หน่วยงานภาคีเครือข่าย

มีกรอบทิศทางการวิจัย

ตอบโจทยนโยบาย ยุทธศาสตร์ การทำงานในพื้นที่

หน่วยงานในพื้นที่/ประชาชนทุกช่วงวัยนำผล

การวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตงานที่เหมาะสมกับตน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นเครื่องมือกำหนดทิศทาง นโยบาย

สนับสนุนการดำเนินงาน

ลดอุปสงค์ในพื้นที่

เพื่อเสริมเติมเต็ม

สนับสนุนการดำเนินงาน

ลดอุปสงค์แก้ปัญหาจาก

รากเหง้าทั้งระบบ

4. วิสัยทัศน์/กลยุทธ์

“เป็นหน่วยงานบูรณาการ กำหนดทิศทางการวิจัยสู่นวัตกรรมลดอุปสงค์ยาเสพติด สร้างพื้นที่ปลอดภัยคืนคนดีสู่สังคม”

- 1 กลยุทธ์วิจัยสภาพปัญหา: เข้าใจปัญหา สาเหตุ ปัจจัย บริบทอาสาลดอุปสงค์ยาเสพติด
- 2 กลยุทธ์วิจัยนโยบาย/ยุทธศาสตร์: เข้าถึง กลุ่มเป้าหมายงานอาสาลดอุปสงค์ยาเสพติด
- 3 กลยุทธ์วิจัยขาวทู (How to): พัฒนางานวิจัย อาสาลดอุปสงค์ยาเสพติด
- 4 กลยุทธ์บริหารจัดการงานวิจัย: การนำผลวิจัย ไปใช้ประโยชน์ผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยตอบโจทย ความต้องการ&ทันสถานการณ์

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1 ศึกษาวิเคราะห์ SWOT เข้าใจ

งานวิจัยอาสาลดอุปสงค์ยาเสพติด

2 กำหนดวิสัยทัศน์วิจัยอาสา

เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายลดอุปสงค์ยาเสพติด

3 พัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาลดอุปสงค์ยาเสพติด

ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา

5. เทคนิคการจัดทำ กลยุทธ์ที่ดี

- 1 ตกลงความคิดทั้งระบบ
- 2 เป็นกระบวนการตามลำดับขั้น
- 3 เป็นองค์รวมปรับใช้ได้กับทุกเรื่อง

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

กลยุทธ์วิจัยอาสาคำนลอุปสมคียาเสพติด

ควยหลักยุทธธรรมกับศาสตรพระราชา (ฉบับปรับแก้ไข)

จัดทำโดย ดร.พิศมัย ทองเที่ยง, 2566

สรุป: <<4 กลยุทธ์วิจัยอาสาลอดภัย ยาเสพติด>>

★ หน่วยงานภาคี เครือข่าย/ประชาชน ทุกช่วงวัย สนับสนุน ศึกษาวิจัย นำผลงานวิจัย

4 กลยุทธ์ พัฒนาคูณภาพชีวิต-งานดีพร้อมลอดภัย ยาเสพติดคีนคนดีสู่สังคม

3. กลยุทธ์วิจัยยาวทุ: จิตสารารณะ

☞ How to-1 การช่วยเหลือ:

ศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบ บทเรียน แนวทาง ฯลฯ

☞ How to-2 การปฏิบัติ

หลักพื้นฐานชีวิต: ศึกษาวิจัย

พัฒนามาตรการ กฎ กติกา ธรรมณูญ ระเบียบ

ข้อบังคับ กฎหมาย วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยม

☞ How to-3 การใช้ปัญญา: คิดต่อยอดศึกษาวิจัย

พัฒนาเครื่องมือ ระบบ นวัตกรรมที่มีคุณค่ากับสังคม

1. กลยุทธ์วิจัยสภาพ ปัญหา: จิตสารารณะ

☞ ศึกษา วิจัย เข้าใจสภาพ

ปัญหา ประมาณการณ/พยากรณ์ปัญหา สาเหตุ ปัจจัย พฤติกรรม ตัวยา บริบท สนับสนุนงานอาสาลอดภัยและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4. กลยุทธ์ การบริหารจัดการ งานวิจัย: จิตสารารณะ

☞ เผยแพร่ผลงานวิชาการ วิจัย พัฒนานองค้ความรู้/ นวัตกรรมที่ทันสมัยมุ่งสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่

2. กลยุทธ์วิจัย นโยบาย/ ยุทธศาสตร: จิตสารารณะ

☞ ศึกษา วิจัย นโยบาย ยุทธศาสตร พร้อมติดตาม ประเมินผล สนับสนุนการดำเนินงานอาสาลอดภัยและแก้ไขปัญหายาเสพติดเข้าถึงภาพอนาคคีนคนดีสู่สังคม

☞ **การขับเคลื่อน กลยุทธ์ <<จิตสารารณะ>>**

① ส่วนกลาง สนับสนุนกลยุทธ์/

วิจัยสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่

② ภาค สนับสนุน นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์จริง

③ พื้นที่ นำองค้ความรู้/นวัตกรรมปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตน

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาต้านลกดุสงคยาเสพติด ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตรัพระราช

(ฉบับปรับแกไข)

1. เกริ่นนำ

ปัญหาเสพติดส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ที่ผ่านมการดำเนินงานป้องกันและแกไขปัญหาเสพติดจำเป็นต้องมีงานวิชาการ งานวิจัย เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน สนับสนุนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการวิเคราะห์ SWOT - TOWS Matrix สังเคราะห์หรือหลอมรวมกับกรอบคิดหลักพุทธธรรมพสาสนศาสตร์พระราช ตกผลึกเป็น “4 กลยุทธ์วิจัยอาสาปลอดภัยยาเสพติด” ฉบับแกไขนี้ โดยเพิ่มเติมประเด็น **บทวิเคราะห์จุดอ่อนการดำเนินงานวิจัยให้ครอบคลุมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น** วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมเติมเต็มสนับสนุนกรอบการวิจัยการดำเนินงานลดอุปสงคยาเสพติดแกไขปัญหาจากรากเหง้าทั้งระบบ โดยใช้กระบวนการจัดการองค์ความรู้ 7 ขั้นตอน ของ ก.พ.ร. (ศูนย์ความรู้กินได้, ม.ป.ป.: 10-11) มาแลกเปลี่ยนแบ่งปันองค์ความรู้ใหม่นี้ พร้อมพัฒนาต่อยอดสร้างเป็นนวัตกรรมฐานรากที่มีคุณค่ากับสังคม เริ่มจากการบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลผลและกลั่นกรอง การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเรียนรู้ มุ่งหวังให้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานด้านลดอุปสงคยาเสพติด ประชาชน ทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีพร้อม สร้างสังคมปลอดภัยยาเสพติด คีนคนดีสู่สังคม พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ายั่งยืน โดยนำกรอบคิดหลักพุทธธรรมมาใช้แกไขปัญหา พสาสนศาสตร์พระราชพัฒนาสังคมไทยปลอดภัยยาเสพติด

"เสริมเติมเต็มกรอบการวิจัยลดอุปสงคยาเสพติดจากรากเหง้าทั้งระบบ"

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

2. กรอบแนวคิด

ในการสร้าง/พัฒนาหลักสูตรวิจัยอาสาฯสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้มีการน้อมนำหลักพุทธธรรม ได้แก่ หลักอริยสัจ 4 และหลักบุญกิริยาวัตถุ 3 มาใช้เป็นกรอบแนวทางการสร้างหลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาจากรากเหง้า

2.1 หลักพุทธธรรม

เริ่มจากการน้อมนำหลักอริยสัจ 4 ในพระไตรปิฎก ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้กล่าวกับภิกษุทั้งหลายว่า เราและเธอทั้งหลายได้รู้แจ้งเกี่ยวกับทุกขอริยสัจ ทุกขสมุทยอริยสัจ ทุกขนิโรธอริยสัจ และทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจ ภพใหม่จึงไม่มีอีก (10/155/99) อริยสัจ 4 เป็นหลักคำสอนของพระโคตมพุทธเจ้า แสดงความจริงอันประเสริฐ มี 4 ประการ คือ ทุกข์ เป็นสภาพที่ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ สมุทัย เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ นิโรธ เป็นความดับทุกข์ และมรรค เป็นแนวปฏิบัติ นำสู่ความดับทุกข์ มีองค์ประกอบ 8 ประการ หรือเรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” หรือทางสายกลาง สรุปลงในไตรสิกขามี 3 ประการ คือ 1) อธิศีลสิกขา 2) อธิจิตสิกขา 3) อธิปัญญาสิกขา (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2565) หรือ ศีล สมาธิ และปัญญา โดยไตรสิกขาสำหรับฆราวาสจะเป็น ทาน ศีล ภาวนา หรือเรียกว่าบุญกิริยาวัตถุ 3 อันเป็นหนทางแห่งการทำความดี ได้แก่ การให้ปันสิ่งของ การรักษาศีล และการฝึกอบจิตใจให้เจริญด้วยปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2557: 89) ซึ่งถ้ามองแบบตรรกะ (Logic) อริยสัจ 4 เป็นการบอกว่าเป็นเรื่องอะไร มาจากเรื่องอะไร เพื่อประโยชน์อะไร โดยวิธีใด (พุทธทาส อินทปญโญ, 2554: 79) นำมาผสานหลอมรวมกับศาสตร์พระราชา พัฒนาการทำงานในพื้นที่สู่ความเป็นเลิศ สืบสาน ต่อยอดทำงานจิตอาสา เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

"รู้แจ้งทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค-ทาน ศีล ภาวนา"

2.2 ศาสตร์พระราชา

ถัดไปเป็นการน้อมนำศาสตร์พระราชาด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา อันเป็นหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ร.9) ทรงกล่าวว่ก่อนจะทำอะไร จะต้องเข้าใจก่อนไม่ว่าจะเป็นภูมิประเทศ เข้าใจคนที่มีปัญหาหลากหลายทั้งด้านกายภาพ จารีต ประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ และต้องเข้าใจถึงการปฏิบัติ แล้วบริหารจัดการปัจจัยต่างๆ มาช่วยพัฒนานคน สังคม ประเทศให้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.: 191-193) โดย ร.9 นำหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และคน ที่มีการระบุปัญหาชัดเจนและแก้ไขปัญหาย่างบูรณาการ รอบคอบ ในทุกมิติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม, 2556: 45-46) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.10) ทรงสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากแนวทางพระราชดำริต่างๆ ของ ในหลวง ร.9 (รัฐบาลไทย, 8 มีนาคม 2566) ทำงานด้วยจิตอาสา เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาประเทศ ต่อมาทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานชื่อใหม่เป็น “โครงการจิตอาสาเราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยทุกคนมีความเสียสละและความสามัคคี ในการสร้างสรรค์ความดีเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน (ฐานเศรษฐกิจ, 22 ก.ค. 2563) นำมาสังเคราะห์กับผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค เพื่อสร้างกลยุทธ์วิจัยที่ตอบโจทย์นโยบาย ยุทธศาสตร์ และการทำงานในพื้นที่

**"เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา สืบสาน รักษา ต่อยอดทำงานอาสา
เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม"**

2.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis)/การสร้างกลยุทธ์

ด้วย TOWS Matrix

ถัดไปเป็นการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับองค์กร ช่วยให้ผู้บริหารเห็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยจุดแข็ง (Strengths) เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร จุดอ่อน (Weaknesses) เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร โอกาส (Opportunities) เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ที่เอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร และอุปสรรค (Threats) เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2564)

พร้อมนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับสร้างกลยุทธ์ใหม่จากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบันขององค์กรต่อยอดจากผลการวิเคราะห์ SWOT โดยจับคู่ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร ก็จะได้ออกมาเป็นกลยุทธ์ 4 รูปแบบ (bluebik, 2020) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการสร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน/ ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	1. 2. 3.	1. 2. 3.
โอกาส (Opportunity)	SO	WO
1. 2. 3.	ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส (กลยุทธ์เชิงรุก)	ใช้โอกาสลดจุดอ่อน (กลยุทธ์เชิงแก้ไข)

อุปสรรค (Threat)	ST	WT
1.	ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค	แก้ไขจุดอ่อนและ
2.		เสี่ยงอุปสรรค
3.	(กลยุทธ์เชิงป้องกัน)	(กลยุทธ์เชิงรับ)

ที่มา: bluebik, ม.ป.ป., สร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix, www.bluebik.com.

ทั้งนี้ ในการมองมุมบวกและสร้างสรรค์ควรเปลี่ยนผลการวิเคราะห์จุดอ่อนให้เป็นกลายจุดแข็ง และเปลี่ยนอุปสรรค (วิกฤติ) ให้กลายเป็นโอกาส ผนวกกับการลงมือเปลี่ยนความคิดให้กลายเป็นจริงได้ (วิทวัส รุ่งเรืองผล, 2561) แล้วน้อมนำกรอบคิดหลักพุทธธรรมผสานศาสตร์พระราชามาสังเคราะห์สร้างกลยุทธ์งานวิจัยด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดนี้

"วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค พลิกสร้างกลยุทธ์เชิงรุก"

3. ขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์วิจัย

ถัดไปเป็นการน้อมนำกรอบคิดหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชามาวิเคราะห์สังเคราะห์หรือหลอมรวมเพื่อสร้าง/พัฒนากลยุทธ์วิจัยจิตสาธารณะนี้ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างกลยุทธ์เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ SWOT/TOWS Matrix ตกลงเป็นกลยุทธ์วิจัย รายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

3.1 การศึกษาวิเคราะห์ SWOT เข้าใจงานวิจัยอาสาด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด

โดยในการพัฒนากลยุทธ์วิจัยด้วยจิตสาธารณะในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนี้ เริ่มจากการศึกษา ทบทวนการดำเนินงานวิชาการ งานวิจัยด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดที่ผ่านมาว่ามีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอะไรบ้าง ซึ่งพบว่ามี

จุดแข็ง:

- สำนักงาน ป.ป.ส. มีหน่วยงานภาคีเครือข่ายองค์กรวิชาการอยู่ในพื้นที่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศทำงานศึกษาวิจัยด้านยาเสพติดสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่

- สำนักงาน ป.ป.ส. มีแผนงาน มาตรการ แนวทาง งบประมาณเงินอุดหนุนสนับสนุนการศึกษาวิจัย เป็นเครื่องมือกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

- สำนักงาน ป.ป.ส. มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ หรือ MOU ร่วมกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กับสถาบันทางการศึกษา วิชาการ และหน่วยงานภาคีต่างๆ เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยยาหรือสารเสพติดเป็นการเฉพาะด้าน

จุดอ่อน:

- หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังไม่มีการสนับสนุนการศึกษาวิจัยในการดำเนินป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นการเฉพาะของแต่ละหน่วยงานเองอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

- การศึกษาวิจัยป้องกันและปัญหายาเสพติดยังไม่ค่อยครอบคลุมและขยายการสนับสนุนไปสู่หน่วยงาน ภาคีเครือข่าย นักวิชาการ นักวิจัยรุ่นใหม่ฯ ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

- การศึกษาวิจัยไม่ค่อยมีการศึกษาทบทวนปัญหาสาเหตุ ปัจจัย พฤติกรรมการใช้ยาหรือสารเสพติดให้ทันสมัยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

- ประเด็นเนื้อหาที่ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีการศึกษาวิธีการ รูปแบบ เพื่อใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นการเฉพาะด้านหรือเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงนวัตกรรมใหม่ๆ

- การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมาไม่ค่อยมีการนำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ หรือไม่ค่อยมีการศึกษาวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์สนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ตรงประเด็นความต้องการในพื้นที่

โอกาส:

- สหประชาชาติ ประชาคมอาเซียน รัฐบาล กระทรวงยุติธรรมเห็นความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงาน ป.ป.ส. และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องมีการศึกษาวิจัยที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์สนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ อาเซียน และโลกอย่างต่อเนื่อง

- รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยสาธารณะเกี่ยวกับการมีสุขภาพดี พร้อมเผยแพร่ผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ สร้างการรู้ วิธีการดูแลสุขภาพของประชาชนทุกช่วงวัยผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

- ประมวลกฎหมายยาเสพติด มีการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาด้านวิชาการเกี่ยวกับยาเสพติด มาตรการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด พร้อมส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา

อุปสรรค:

- เกิดภาวะหยุดชะงัก (Disruption) หรือระยะเปลี่ยนผ่านการพัฒนาการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
- เกิดภาวะ Disruption หรือระยะเปลี่ยนผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เผยแพร่ผลงานวิจัย
- เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เรียนรู้วิธีการใช้ เสพสารเสพติดใหม่ๆ บนสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งต้องมีการพัฒนา สนับสนุน การศึกษาวิจัยป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่ทันสมัยและสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

**"วิเคราะห์เข้าใจจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค เข้าถึงการดำเนินงานวิจัย
ลดอุปสรรค พัฒนาสร้างกลยุทธ์ที่ตรงประเด็น"**

3.2 การกำหนดวิสัยทัศน์วิจัยภาษาเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

ถัดไปเป็นการนำผลการวิเคราะห์ SWOT จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินงานวิชาการ งานวิจัย ด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดมาประกอบการพิจารณา ร่วมกับกรอบคิดเพื่อกำหนดเป้าหมาย ภารกิจ ภาพในอนาคต (วิสัยทัศน์) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นของการศึกษาวิจัยด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดนี้ จากนั้นนำข้อมูล กรอบคิดทั้งหมด มาวิเคราะห์ สังเคราะห์พัฒนาสร้างกลยุทธ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการในพื้นที่จากรากเหง้า

"เข้าใจ SWOT เพื่อเข้าถึงวิธีการไปสู่ภาพลดอุปสงค์ยาเสพติดในอนาคตที่เป็นจริง"

3.3 การพัฒนากลยุทธ์วิจัยอาสาด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด

ถัดไปเป็นการนำผลการวิเคราะห์ SWOT และวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานวิชาการ วิจัย ด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดข้างต้น มาวิเคราะห์สร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์สร้างกลยุทธ์วิจัยด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดด้วย TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน/ ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strength) 1) กลไก (คน): มีหน่วยงานภาคีเครือข่ายองค์กรวิชาการอยู่ในพื้นที่ภูมิภาคทั่วประเทศ 2) แผนงาน: มีแผนงาน มาตรการ แนวทาง งบประมาณเงินอุดหนุน สนับสนุนการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง 3) MOU: มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงด้วยความร่วมมือ สนับสนุนการศึกษาวิจัยเฉพาะด้าน	จุดอ่อน (Weakness) 1) งบประมาณ/การบริหารจัดการ: ยังไม่มีการสนับสนุนการศึกษาวิจัยเป็นการเฉพาะของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง 2) กลไก (คน): ยังไม่ค่อยมีหน่วยงาน ภาคีเครือข่าย นักวิชาการ นักวิจัยรุ่นใหม่ ๆ 3) การจัดการ: ยังไม่ค่อยมีการศึกษาปัญหาสาเหตุ ปัจจัย พฤติกรรมที่ทันสมัย 4) เครื่องมือ: ยังไม่ค่อยมีการศึกษาวิธีการ รูปแบบ รวมทั้งนวัตกรรมเฉพาะด้าน/กลุ่มเป้าหมาย 5) การบริหารจัดการ: ยังไม่ค่อยมีการนำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ หรือไม่ค่อยมีการศึกษาวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย
โอกาส (Opportunity) 1) นโยบาย : สหประชาชาติ อาเซียน รัฐบาล กระทรวงยุติธรรมเห็นความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ	SO กลยุทธ์วิจัยนโยบาย/ยุทธศาสตร์ (กลยุทธ์เชิงรุก)	WO กลยุทธ์วิจัยสภาพปัญหา (กลยุทธ์เชิงแก้ไข)

ศึกษาวิจัยสนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง : รัฐบาลสนับสนุนการศึกษาวิจัยสาธารณะการมีสุขภาพดี พร้อมเผยแพร่ใช้ประโยชน์ผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย 2) กฎหมาย: ประมวลกฎหมายยาเสพติดส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาด้านวิชาการเกี่ยวกับยาเสพติด พร้อมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและเยาวชน		
อุปสรรค (Threat) - การพัฒนา: เกิด disruption การพัฒนาการศึกษาวิจัยสร้างเป็นนวัตกรรม : เกิด disruption การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เผยแพร่ผลงานวิจัย : เกิดพฤติกรรมเลียนแบบเสพสารเสพติดใหม่ๆ บนสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งต้องพัฒนาการศึกษาวิจัยให้ทันสถานการณ์	ST กลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิจัย (กลยุทธ์เชิงป้องกัน)	WT กลยุทธ์วิจัยหาเหตุ (How to) (กลยุทธ์เชิงรับ)

ทั้งนี้ กลยุทธ์ที่สร้างนี้ควรมองมุมกลับจะเห็นว่าจุดอ่อนสามารถพลิกเป็นจุดแข็งและอุปสรรคหรือวิกฤตพลิกเป็นโอกาสได้ กลยุทธ์ทั้ง 4 ด้านข้างต้น จึงพลิกกลับเป็นกลยุทธ์เชิงรุกทั้งหมด สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างกลยุทธ์เกี่ยวกับการวิจัยได้ ดังนี้

**"พัฒนา TOWS Matrix พลิกสร้างกลยุทธ์ลดอุปสงค์เชิงรุก
ตอบโจทย์ความต้องการพื้นที่"**

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

❖ กลยุทธ์วิจัยอาสาด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช <<4 กลยุทธ์วิจัยอาสาปลอดภัยยาเสพติด>>

■ วิสัยทัศน์ “เป็นหน่วยงานบูรณาการกำหนดทิศทางการอบการวิจัย ส่วนวัตรกรรมด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดสร้างพื้นที่ปลอดภัยคืนคนดีสู่สังคม”

■ เป้าหมาย

1) หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องใช้กรอบกลยุทธ์วิจัยเป็นเครื่องมือ กำหนดทิศทาง นโยบาย การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2) ประชาชนทุกช่วงวัยนำองค์ความรู้-นวัตกรรมจากผลงานวิจัยไปปรับ ประยุกต์ใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตงานดีพร้อมปลอดภัยยาเสพติดคืนคนดีสู่สังคม

■ภารกิจ

1) บูรณาการศึกษาวิจัยเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุ ปัจจัยงานอาสา ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมาย

2) บูรณาการศึกษาวิจัยนโยบาย ยุทธศาสตร์ พร้อมติดตาม ประเมินผล เพื่อเข้าถึงการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมาย

3) บูรณาการศึกษาวิจัยวิธีการหรือฮาวทู (how to) พัฒนาองค์ความรู้/ นวัตกรรมการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมาย ทั้งระบบ

4) บูรณาการบริหารจัดการนำผลงานวิชาการ วิจัยไปใช้ประโยชน์ และพัฒนา งานวิจัย นวัตกรรม สนับสนุนการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นตัวช่วยอย่างต่อเนื่อง

■ **กรอบ 4 กลยุทธ์วิจัยอาสาปลอดภัยยาเสพติด**

1) กลยุทธ์วิจัยสภาพปัญหา: เข้าใจปัญหา สาเหตุ และปัจจัย อาสาสมัครตอบสนองภัยยาเสพติด (ทุกข์-สมุทัย-เข้าใจ)

- สนับสนุน/หนุนเสริมการศึกษา วิจัย จิตสาธารณะเข้าใจสภาพปัญหา ประมาณการณ์ พยากรณ์ ทำนาย ปัญหา สาเหตุ ปัจจัย พฤติกรรม ตัวยา บริบท สนับสนุนงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

2) กลยุทธ์วิจัยนโยบาย/ยุทธศาสตร์: เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายงานอาสาสมัครตอบสนองภัยยาเสพติด (นิโรธ-เข้าถึง)

- สนับสนุน/หนุนเสริมการศึกษา วิจัย จิตสาธารณะ เข้าถึงนโยบาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ พร้อมติดตาม ประเมินผล สนับสนุนการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสู่สภาพอนาคตหรือวิสัยทัศน์สร้างสังคมไทยปลอดภัยยาเสพติดคืนคนดีสู่สังคมให้เป็นจริง

3) กลยุทธ์วิจัยฮาวทู (How to): พัฒนางานวิจัยอาสาสมัครตอบสนองภัยยาเสพติดจากรากเหง้าทั้งระบบ (มรรค-บุญกิริยาวัตถุ 3-พัฒนา)

- สนับสนุน/หนุนเสริมการศึกษา วิจัย จิตสาธารณะ พัฒนารูปแบบหรือฮาวทู สนับสนุนการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมาย สร้างคุณค่ากับสังคมส่วนรวม โดยแบ่งวิธีการหรือฮาวทูจิตสาธารณะ 3 ลำดับขั้น

○ How to-1 การช่วยเหลือ: มีจิตสาธารณะในการพัฒนารูปแบบ บทเรียน แนวทาง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายจากรากเหง้า (ทาน)

○ How to-2 การปฏิบัติหลักพื้นฐานชีวิต: มีจิตสาธารณะในการพัฒนา มาตรการ กฎ กติกา ธรรมเนียม ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ศีล)

○ How to-3 การใช้ปัญญา: มีจิตสาธารณะคิดต่อยอดพัฒนาเครื่องมือระบบ นวัตกรรม เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ทันสมัยช่วยให้การทำงานง่าย สะดวก มีคุณค่ากับสังคม สนับสนุนการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายสร้างสังคมไทยปลอดภัยยาเสพติดอย่างยั่งยืน (ภาวนา)

4) กลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิจัย: พัฒนา/จัดการงานวิจัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์ตอบโจทย์ความต้องการในพื้นที่ที่ทันสมัยและสถานการณ์ (มรรค-พัฒนา)

- บริหารจัดการสนับสนุน/หนุนเสริม พัฒนางานวิจัย นวัตกรรม จิตสาธารณะ เผยแพร่ผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์จริง ผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตอบโจทย์ความต้องการในพื้นที่ตรงประเด็นและต่อเนื่อง

"พลิกกลยุทธ์สภาพปัญหา นโยบาย/ยุทธศาสตร์ ฮาวทู และบริหารจัดการงานวิจัย สู่การทำงานวิจัยเชิงรุก"

■ การพัฒนากรอบวิจัยสนับสนุนการดำเนินงานด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด

สรุปเป็นวงจร/วัฏจักร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงกรอบวงจรการศึกษาวิจัยด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด

 กรอบวงจรการศึกษาวิจัยด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด: มีจิตสาธารณะ			
ขั้นที่ 1 	ขั้นที่ 2 	ขั้นที่ 3 	ขั้นที่ 4
- ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ ปัจจัย ตัวยา พฤติกรรม บริบท... - ประเมินการณ์/การ พยากรณ์สภาพปัญหา สาเหตุ ปัจจัย ตัวยา พฤติกรรม บริบท...	- ศึกษา วิจัย นโยบาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ พร้อมติดตาม ประเมินผล	- พัฒนารูปแบบ บทเรียน แนวทาง... - พัฒนามาตรการ กฎ กติกา ธรรมเนียม ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม...	- ต่อยอด พัฒนา เครื่องมือ ระบบ นวัตกรรม เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน...
 การบริหารจัดการงานวิจัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์ - การจัดการพัฒนารูปแบบ ช่องทางที่เหมาะสมและทันสมัย เผยแพร่ผลงานวิชาการวิจัยนำไปใช้ประโยชน์สนับสนุนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตอบโจทย์ความต้องการในพื้นที่ - การจัดการพัฒนาองค์ความรู้/นวัตกรรมที่ทันสมัยและสถานการณ์อย่างต่อเนื่องสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติด และการจัดการชีวิตงานสร้างสังคมไทยปลอดภัยยาเสพติดคืนคนดีสู่สังคม			

โดยให้ดำเนินการสนับสนุน/ศึกษาวิจัยจิตสาธารณะนี้ตามกรอบวงจรการศึกษาวิจัยด้านลดอุปสงค์ตามลำดับขั้นหมุนเวียนเป็นวัฏจักรไม่มีที่สิ้นสุดเพื่อพัฒนางานวิจัยที่ทันสมัยและสถานการณ์ตอบโจทย์ความต้องการในพื้นที่

"ศึกษาวิจัยสภาพปัญหา นโยบาย รูปแบบ เครื่องมือ ระบบ ใช้ประโยชน์
หมุนเวียนเป็นวัฏจักรตอบโจทย์ในพื้นที่"

4. การขับเคลื่อนกลยุทธ์วิจัย

ถัดไปเป็นการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนกลยุทธ์วิจัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์จริง โดยมีหน่วยงานภาคีเครือข่ายหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งระดับส่วนกลาง ระดับภูมิภาค และระดับพื้นที่ทุกองคาพยพ มีส่วนร่วมดำเนินการ ดังนี้

4.1 ส่วนกลาง หน่วยงานกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา/ วิชาการ องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) หน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องทั้ง องคาพยพ บุรณาการ สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยจิตสาธารณะตามกรอบ “4 กลยุทธ์วิจัยอาสาปลอดภัยยาเสพติด” เพื่อตอบโจทย์นโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ ขับเคลื่อนงานในพื้นที่เชิงรุก

4.2 ระดับภูมิภาค หน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องบูรณาการสนับสนุน การศึกษาวิจัย พร้อมนำผลการศึกษาวิจัยตามกรอบกลยุทธ์วิจัยจิตสาธารณะนี้ ไปใช้ ประโยชน์สนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน/ชุมชนตอบโจทย์ได้ตรงประเด็น

4.3 ระดับพื้นที่ สมาชิก/แกนนำ ภาคีเครือข่าย ภาคประชาชน และ ประชาชนทุกคน นำองค์ความรู้-นวัตกรรมจากงานวิชาการ วิจัยตามกรอบกลยุทธ์ วิจัยจิตสาธารณะนี้ ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับตน พร้อมพัฒนาต่อยอดสร้าง นวัตกรรมฐานรากที่มีคุณค่ากับสังคมส่วนรวมสร้างสังคมไทยปลอดภัยยาเสพติด

**"ขับเคลื่อนกลยุทธ์วิจัยส่วนกลาง ภาค และพื้นที่ ผนึกกำลัง
สร้างนวัตกรรมฐานรากปลอดภัยยาเสพติด"**

5. เทคนิคการพัฒนากลยุทธ์ที่ดี

ในการพัฒนากลยุทธ์วิจัยข้างต้นมีเทคนิคในการพัฒนากลยุทธ์ที่ดี สรุปได้ดังนี้

1) กลยุทธ์ที่ตกผลึก: เป็นกลยุทธ์ที่ตกผลึกในความคิดทั้งระบบเริ่มจากคิดวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหา สาเหตุ นโยบาย ยุทธศาสตร์ พร้อมหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหา

2) กลยุทธ์กระบวนการลำดับขั้น: เป็นกลยุทธ์วิจัยที่มีการดำเนินงานเป็นกระบวนการตามลำดับขั้น เริ่มตั้งแต่การศึกษา วิจัย ทบทวน สภาพปัญหา สาเหตุ ปัจจัย เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ติดตาม ประเมินผล พร้อมหาวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหา และเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์สนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

3) กลยุทธ์องค์รวม: เป็นกลยุทธ์องค์รวมสามารถนำไปปรับใช้กับการแก้ไขปัญหาอื่นๆ ได้ทุกเรื่อง/มิติ อาทิ ด้านการศึกษา ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

"เทคนิคพัฒนากลยุทธ์ : ตกผลึก กระบวนการ และองค์รวม"

6. บทส่งท้าย

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมาจำเป็นต้องมีงานวิชาการ งานวิจัย เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์ เพื่อตอบโจทย์การทำงานในพื้นที่ จึงได้มีการวิเคราะห์ SWOT/TOWS Matrix หลอมรวมกับรอบคิดหลักพุทธธรรมพหุศาสตร์พระราชฯ ตกผลึกเป็น “4 กลยุทธ์วิจัยอาสาปลอดภัยยาเสพติด” ฉบับปรับปรุงแก้ไขนี้ โดยเพิ่มเติมบทวิเคราะห์จุดอ่อนให้ครอบคลุมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์เพื่อเสริมเติมเต็มสนับสนุนกรอบการวิจัยการดำเนินงานลดอุปสงค์ยาเสพติดแก้ปัญหาจากรากเหง้าทั้งระบบ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เริ่มจากกลยุทธ์วิจัยสภาพปัญหา กลยุทธ์วิจัยนโยบาย/ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์วิจัยฮาวทู และกลยุทธ์บริหารจัดการงานวิจัย โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนกลยุทธ์วิจัยจิตสาธารณะนี้ทั้งส่วนกลาง ภาค และพื้นที่ โดยมี 3 เทคนิคในการพัฒนากลยุทธ์ที่ดี เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์ สนับสนุนงานด้านลดอุปสงค์ยาเสพติด ตอบโจทย์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

โดยในเชิงนโยบาย ทุกองค์การพหุขับเคลื่อนกลยุทธ์วิจัยจิตสาธารณะนี้ สนับสนุนการศึกษาวิจัยสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ ตอบโจทย์วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติ **เชิงปฏิบัติ** หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สนับสนุน ศึกษาวิจัย นำผลงานวิจัย จิตสาธารณะไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ป้องกัน แก้ปัญหายาเสพติดจากรากเหง้าทั้งระบบ และการศึกษาครั้งต่อไป มีการพัฒนา กลยุทธ์มิติอื่นๆ ด้วยกรอบคิดหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชฯ พร้อมต่อยอด สร้างนวัตกรรมฐานรากที่มีคุณค่ากับสังคมส่วนรวม มุ่งหวังให้ประชาชนทุกช่วงวัย มีคุณภาพชีวิตงานดีพร้อมปลอดภัยยาเสพติด คือนคนดีสู่สังคม ประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

**"กำหนดทิศทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์
พัฒนาคุณภาพชีวิตดีพร้อมปลอดภัยยาเสพติด-คือนคนดีสู่สังคม"**

เอกสารอ้างอิง

- ฐานเศรษฐกิจ. (22 ก.ค. 2563). *โครงการจิตอาสาพระราชทานของในหลวง*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2566 จาก <https://www.thansettakij.com/royal/442798>.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2557). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พุทธทาส อินทปัญโญ. (2554). *อริยสัจ 4 สำหรับคนสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ตาปลาพับลิเคชั่น จำกัด.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.
- รัฐบาลไทย. *สืบสาน รักษา และต่อยอด*. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2566. จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/35188>.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2564). *การวิเคราะห์สวอต*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2566 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki...>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2565). *อริยสัจ 4*. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2566. จาก <https://th.wikipedia.org/wiki...>
- วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2561). *เปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส เปลี่ยนจุดอ่อนเป็นจุดแข็ง*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2566 จาก <https://www.sbdccco.th/knowledge/article/153...>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). *สัจธรรมแห่งแนวพระราชดำริสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน*.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *แนวพระราชดำริการพัฒนาสู่ความยั่งยืน*.
- ศูนย์ความรู้กินได้. (ม.ป.ป.). *การจัดการความรู้ (KM) คืออะไร?*. สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน 2566 จาก <https://www.okmd.or.th>
- หน่วยงานราชการในพระองค์. *จิตอาสา “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ”*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2566 จาก <https://www.royaloffice.th...>
- Bluebik. (ม.ป.ป.). *สร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2566 จาก <https://bluebik.com/th/blogs/2676>.
- Flaticon: Free vector icons. สืบค้นปี 2565-2566 จาก <https://www.flaticon.com>.

ติดตามผลงาน ดร.พิศมัย ทองเที่ยง

เว็บไซต์คลังข้อมูลดิจิทัลด้านคุณธรรมความดี ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

<https://dl.moralcenter.or.th> และ App. Moral Touch

รูปภาพ <https://www.flaticon.com>